

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny w składzie następującym :

Przewodniczący SSO Agnieszka Hreczańska - Cholewa
Protokolant Doroty Nitkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2014 r. we Wrocławiu sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w S. przeciwko R. W. (1) i A. U.

o zaniechanie i zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od strony powodowej (...) Sp. z o.o. w S. na rzecz powodów R. W. (1) i A. U. kwoty po 3 257 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem z 14 sierpnia 2012 r. strona powodowa (...) sp. z o.o. wniosła o nakazanie pozwanym R. W. (1) i A. U. solidarnie zaniechania czynów nieuczciwej konkurencji polegających na zawieraniu umów sprzedaży, dostawy, umów o dzieło lub jakichkolwiek innych umów cywilnych, których przedmiotem jest zbycie, wykonanie, montaż stolarki okiennej i drzwiowej z PCV i aluminium wraz z roletami z PCV i aluminium, z parapetami i wszystkimi elementami dodatkowymi z następującymi podmiotami: (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) lub oferowania zawarcia takich umów w imieniu własnym lub w imieniu osoby trzeciej, jak i zakazu przyjmowania zamówień na wykonanie, montaż stolarki okiennej i drzwiowej z PCV i aluminium wraz z roletami z PCV i aluminium, z parapetami i wszystkimi elementami dodatkowymi z podmiotami wyżej wskazanymi w imieniu własnym lub osoby trzeciej. Ponadto strona powodowa wniosła o zasądzenie od pozwanych solidarnie jej na rzecz kwoty 34.844,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od 14. dnia od daty doręczenia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podała, że pozwana R. W. (1) w okresie od dnia 07 stycznia 2010 r. do 26 marca 2011 r. była zatrudniona w spółce jako przedstawiciel handlowy, odpowiedzialny za nawiązywanie kontaktów handlowych z podmiotami zagranicznymi z rynków francuskiego i belgijskiego. Strona powodowa wskazała, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, której przedmiotem jest produkcja i sprzedaż stolarki okiennej, nawiązała kontakty handlowe z wymienionymi w pozwie podmiotami. Po rozwiązaniu umowy o pracę z powodową spółką, pozwana zatrudniła się u A. U. prowadzącego działalność konkurencyjną. Jak podała strona powodowa, pozwana R. W. (1) weszła bezprawnie w posiadanie listy kontrahentów (...) sp. z o.o., mając świadomość, że owa lista stanowi tajemnicę jej przedsiębiorstwa. Powódka podkreślała, iż w dniu 07 stycznia 2010 r. pozwana podpisała oświadczenie, w którym zobowiązała się do zachowania w tajemnicy w szczególności danych adresowych kontrahentów oraz firm współpracujących z (...) sp. z o.o., co potwierdza okoliczność, iż wiedziała ona jaką wagę mają dla powódki informacje dotyczące bazy jej klientów. Następnie, jak podała strona powodowa, R. W. (1), działając w imieniu i na rzecz swojego nowego pracodawcy, zaczęła składać dotychczasowym kontrahentom powódki propozycje zawarcia umów o sprzedaż (wykonanie) okien, proponując korzystniejsze pod względem cenowym oferty. W wyniku powyższych działań dotychczasowi kontrahenci spółki zrywali z nią współpracę na rzecz firmy A. U.. Powyższe doprowadziło również do spadku obrotu strony powodowej o 1.244.450 zł. Dochód powódki wynosił 2,8% od obrotu wobec czego jej stratę szacuje się na kwotę 34.844,60 zł.

Strona powodowa wskazała także, że do czasu nawiązania współpracy z R. W. (1), pozwany A. U. nie posiadał rynków zbytu w Europie Zachodniej, co pozwala w jej ocenie na ustalenie, iż to za sprawą opisanych działań pozwanych, doszło do przejścia klientów powodowej spółki przez firmę pozwanego.

Jako podstawę prawną zgłoszonych roszczeń powódka podała art. 18 w zw. z art. 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Strona powodowa podkreślała, że informacje, jakie przekazała R. W. (1) A. U. stanowiły tajemnicę przedsiębiorstwa powódki. Powodowa spółka podkreślała ponadto, że działanie pozwanej było bezprawne, albowiem została zobowiązana do zachowania, po ustaniu zatrudnienia, w tajemnicy wszelkich informacji o kontrahentach powoda, na co wyraziła zgodę podpisując oświadczenie o zakazie konkurencji. Jednocześnie nawiązując stosunek pracy pozwana podpisała oświadczenia o tym, że są jej znane konsekwencje wynikające z ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, a także zobowiązała się do zachowania w tajemnicy informacji, których ujawnienie mogłoby narazić powódkę na szkodę. Tym samym, działanie pozwanej polegające na ujawnieniu i wykorzystaniu danych dotyczących kontrahentów powódki stanowiło czyn bezprawny, podobnie jak świadome skorzystanie przez pozwanego z tych informacji dla własnych potrzeb.

W odpowiedzi na pozew (k.113-118) pozwany ad 2 A. U. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany ad 2 wskazywał, że ustawodawca wyklucza objęcie tajemnicą przedsiębiorstwa informacji, które osoba zainteresowana może uzyskać w zwykłej i dozwolonej drodze. Pozwany ad 2 podkreślał, że dane firm objętych żądaniem pozwu bez trudu może uzyskać każdy przeciętny użytkownik sieci internetowej. Dane te są ogólnodostępne, wystarczy dobrać odpowiednie kryteria, aby stworzyć bazę ewentualnych klientów i sukcesywnie ją rozbudowywać. Taki też sposób pozyskiwania klientów od wielu lat stosował A. U. w swojej firmie, która jak podkreślał, od 2003 r. skutecznie działa na rynku europejskim, m in. w Niemczech, Czechach, Belgii, Austrii, Francji, Danii i Szwajcarii. Pozwany ad 2 wyjaśniał, że sprzedaż na rynki krajów Unii Europejskiej stanowi w jego firmie ponad połowę wartości sprzedaży ogółem. Jest to główny kierunek zbytu i działań marketingowych firmy. Takiego wzrostu sprzedaży nie można byłoby uzyskać bez sprawnie działającego działu handlowego, który sukcesywnie jest rozbudowywany. Pozwany ad 2 podkreślał, że od lat zatrudnia w firmie pracowników władających językami obcymi, zatrudnienie pozwanej ad 1 umożliwiło firmie dalsze nawiązywanie kontaktów handlowych z przedsiębiorcami z terenu Francji i Belgii, dzięki jej znajomości języka francuskiego. Pozwany A. U. wskazywał również, że w 2007 r. uczestniczył w międzynarodowych targach budowlanych w U., dzięki którym również udało mu się nawiązać kilkanaście kontaktów z kontrahentami z Holandii, Niemiec i Islandii. Pozwany zaprzeczał, by dotychczasowi klienci powodowej spółki zerwali z nią współpracę i nawiązali ją z pozwanym. Spośród wymienionych w pozwie podmiotów zaledwie jedna firma - (...) jest klientem A. U.. Pozwany kwestionował również twierdzenia powoda, jakoby firma (...) miała jakikolwiek związek ze spadkiem obrotów jego przedsiębiorstwa. Zaznaczał ponadto, iż nieuprawnionym jest twierdzenie powoda, iż zawarł on z pozwaną ad 1 jakąkolwiek umowę o zakazie konkurencji. Dokument zatytułowany „umowa o zakazie konkurencji w czasie trwania stosunku pracy”, zawiera bowiem jedynie podpis pozwanej ad 1, a niewątpliwie do zawarcia umowy konieczne jest złożenie zgodnych oświadczeń woli dwóch stron. Nawet jednak gdyby założyć, że doszło do zawarcia między stronami takiej umowy, to zdaniem pozwanego ad.2, zakaz konkurencji w niej określony obowiązywał pozwaną tylko w czasie trwania stosunku pracy z (...), a nie jak twierdzi powód, po jego ustaniu. Pozwana złożyła oświadczenie o niepodejmowaniu działalności konkurencyjnej, jednakże wedle pozwanego ad 2, oświadczenie to nie rodziło żadnych skutków prawnych, zwłaszcza w zakresie obowiązku powstrzymania się od świadczenia pracy na rzecz firmy o podobnym profilu. Reasumując powyższe pozwany ad.2 podkreślał, że zarówno on jak i pozwana R. W. (1) nie dopuścili się czynów, które objęte są dyspozycją normy art. 11 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Pozwana ad 1 – R. W. (1) w odpowiedzi na pozew (k. 156-158) wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz od powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

Ustosunkowując się do zgłoszonych w pozwie żądań pozwana na wstępie podnosiła, iż podpisany przez nią dokument dotyczący zakazu konkurencji dotyczył wyłącznie okresu zatrudnienia w powodowej spółce, nie zaś po jego ustaniu.

Pozwana ad.1 podkreślała, iż nieprawdziwe są twierdzenia powoda, jakoby w trakcie trwania stosunku pracy z (...) miała zawłaszczyć listę kontrahentów, zgrywając ją z komputera na pendriva. Pozwana ad.1 wskazywała, że korzystała z tego narzędzia pracy, jednakże nigdy nie zwrócono jej uwagi na niewłaściwe zachowanie, nie otrzymała również nagany za naruszenie obowiązków pracowniczych. Szukanie zatem związku przyczynowego pomiędzy korzystaniem z pendriva a odejściem klientów z (...) pozwana uznała za pomówienie. W dalszej kolejności pozwana ad 1 wskazywała, że dane kontrahentów, o którym mowa w treści pozwu, są ogólnodostępne w Internecie, stąd nie sposób uznać ich za tajemnicę przedsiębiorstwa. Nawiązanie kontaktów z tymi podmiotami nie wymagało zatem przeprowadzania skomplikowanych operacji, a w szczególności polegających na wykradaniu danych. W dalszej kolejności pozwana ad 1 wskazywała, że fakt, iż (...) odnotował spadek obrotów nie może być wiązany z jej odejściem do firmy konkurencyjnej. Pozwana ad 1 wyjaśniała bowiem, że spadek obrotów firmy (...) może być wypadkową wielu czynników, w tym konsekwencjami kryzysu, silną konkurencją, obniżeniem cen sprzedaży.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strona powodowa (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. prowadzi działalność gospodarczą, której przedmiotem jest sprzedaż detaliczna stolarki okiennej. Powodowa spółka została założona w 2001 roku przez J. N. (1), pełniącą obecnie funkcję prezesa zarządu.

(dowód: odpis KRS strony powodowej k. 13-18)

Od 2002 roku spółka (...) zaczęła systematycznie rozwijać swoją działalność na rynkach zagranicznych, w szczególności francuski i belgijski. Pierwsze większe transakcje z podmiotami zagranicznymi miały miejsce w 2004 roku. W początkowym okresie działalności spółki nawiązywanie kontaktów handlowych z kontrahentami zagranicznymi odbywało się głównie poprzez organizowanie przez prezesa J. N. (2) zagranicznych wyjazdów do tych krajów. W trakcie takich wyjazdów przedstawiciele spółki prezentowali potencjalnym klientom ofertę spółki oraz okazywali próbki sprzedawanych produktów. Spółka (...) aktywnie uczestniczy również w targach międzynarodowych, w trakcie których prezentowała swoją ofertę handlową.

W ramach prowadzonej działalności powodowa spółka nawiązała kontakty handlowe z następującymi podmiotami: (...), (...),(...),(...), (...),(...),(...), (...), (...), (...), (...), (...),(...), (...), (...), (...).

(dowód: zeznania świadka J. D. e-protokół rozprawy z 24.05.2013 r. od 00:19:09 do 00:22:40, e-protokół rozprawy z 20.08.2013 r. od 00:04:36 do 00:24:53, zeznania świadka S. B. e-protokół rozprawy z 07.01.2014 r. od 00:01:18 do 00:36:33, zeznania świadka K. D. e-protokół rozprawy z 19.03.2014 r. od 00:01:46 do 00:38:14, przesłuchanie w charakterze strony powodowej J. N. e-protokół rozprawy z 19.03.2014 r. od 00:39:04 do 01:21:05)

W okresie od 07 stycznia 2010 roku do 26 marca 2011 r. pozwana R. W. (1) była zatrudniona w (...) sp. z o.o. na stanowisku przedstawiciela handlowego – specjalisty do spraw transportu. Strony łączyła umowa o pracę zawarta na czas określony do 06.04.2011 r.

Do zakresu obowiązków pozwanej należało m.in. nawiązywanie kontaktów i budowanie więzi z istniejącymi oraz potencjalnymi klientami firmy, przygotowywanie ofert handlowych i umów dla klientów, pozyskiwanie nowych klientów, obsługa sprzedaży produktów (negocjowanie warunków transakcji, ustalanie szczegółowych warunków współpracy i nadzorowanie jej przebiegu). W umowie o pracę strony zastrzegły, iż w ramach uzgodnionego wynagrodzenia za pracę pozwana będzie zobowiązana do obsługi zamówień przychodzących bezpośrednio do biura oraz wykonywania obrotu rozliczonego w miesiącu 38.800 euro netto. W przypadku uzyskania wyższego obrotu miesięcznego, pracownikowi przysługiwała nagroda uznaniowa.

(dowód: umowa o pracę z 07.04.2010 r. k. 48, świadectwo pracy z 26.03.2011 r. k. 46-47, zakres obowiązków k. 50, zeznania świadka J. D. e-protokół rozprawy z 24.05.2013 r. od 00:19:09 do 00:22:40, e-protokół rozprawy z 20.08.2013 r. od 00:04:36 do 00:24:53, przesłuchanie pozwanej R. W. (1) e-protokół rozprawy z 19.03.2014 r. od 01:56:09 do 03:05:30)

W chwili przyjęcia do pracy pozwana, na polecenie strony powodowej podpisała oświadczenie, iż znana jest jej treść art. 100 § 2 pkt 4 kodeksu pracy, dotycząca m in. obowiązku zachowania przez pracownika w tajemnicy informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę, a także oświadczenie o znajomości konsekwencji wynikających z przepisów ustawy z dnia 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. Nr 153, poz. 1503), w zakresie naruszenia tajemnicy przedsiębiorstwa po ustaniu stosunku pracy. W osobnym oświadczeniu pozwana zobowiązała się do niepodejmowania, po rozwiązaniu zatrudnienia w powodowej spółce, działalności konkurencyjnej, wskazując zarazem, iż znany jest jej obowiązek zachowania w tajemnicy informacji technicznych, technologicznych, handlowych i organizacyjnych otrzymanych lub uzyskanych od pracodawcy w związku z wykonywaniem pracy.

R. W. (1) podpisała również oświadczenie o zapoznaniu się z Zakładowym Regulaminem Pracy oraz Regulaminem Wynagradzania. Zgodnie z treścią Regulaminu Pracy, pracownicy spółki zobowiązani byli do przestrzegania tajemnicy służbowej, nie udzielania żadnych informacji osobom trzecim na temat zakładu pracy oraz spraw, o których dowiedzieli się w czasie wykonywania czynności służbowych, bez zgody pracodawcy, a także do nieprowadzenia działalności konkurencyjnej oraz do przestrzegania zakazu kopiowania i zgrywania danych firmowych na jakiegokolwiek nośniki przenośne.

(dowód: oświadczenia z dnia 07.01.2010 r. k.53-55, oświadczenie o zapoznaniu się z Zakładowym Regulaminem Pracy oraz Regulaminem Wynagradzania k. 51, wyciąg z Regulaminu Pracy obowiązującego w spółce (...) k. 52, zeznania świadka J. D. e-protokół z 20.08.2013 r. od 00:04:36 do 00:24:53, przesłuchanie w charakterze strony powodowej J. N. e-protokół rozprawy z 19.03.2014 r. od 00:39:04 do 01:21:05, przesłuchanie pozwanej R. W. (1) e-protokół rozprawy z 19.03.2014 r. od 01:56:09 do 03:05:30)

W dniu 07 kwietnia 2010 r. pozwana R. W. (1) podpisała również dokument zatytułowany „umowa o zakazie konkurencji”, w którym zobowiązała się w okresie zatrudnienia w spółce (...) do nie prowadzenia działalności konkurencyjnej w stosunku do działalności prowadzonej przez pracodawcę. Za działalność konkurencyjną uznawane były m in. prowadzenie przedsiębiorstwa we własnym imieniu lub za pośrednictwem osoby trzeciej, podejmowanie zatrudnienia, prac zleconych, zawieranie umów o dzieło z podmiotami konkurencyjnymi, a także udzielanie jakichkolwiek informacji, przekazywanie dokumentów, danych osobowych, adresowych, danych księgowo-finansowych związanych z działalnością gospodarczą pracodawcy.

W trakcie zatrudnienia u strony powodowej, pozwana wzięła również udział w szkoleniu dotyczącym m in. prawnych aspektów zachowania i naruszenia tajemnicy przedsiębiorstwa oraz technologii.

(dowód: umowa o zakazie konkurencji z 07.04.2010 r. k. 49, potwierdzenie zamówionego szkolenia k. 425, lista osób k. 425, zeznania świadka J. D. e-protokół z 20.08.2013 r. od 00:04:36 do 00:24:53)

Przed rozpoczęciem pracy w (...) sp. z o.o. pozwana R. W. (1) nie posiadała doświadczenia w handlu stolarką okienną. Wiedzę dotyczącą oferowanych przez spółkę produktów pozwana nabyła głównie poprzez uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez (...) sp. z o.o. Podejmując zatrudnienie u strony powodowej, R. W. (1) miała doświadczenie w handlu i marketingu w branży kosmetycznej. Zatrudniając pozwaną, strona powodowa przede wszystkim wzięła pod uwagę fakt, że pozwana biegle władała językiem francuskim, co umożliwiło jej nawiązywanie kontaktów handlowych z klientami z terenu Francji i Belgii.

(dowód: przesłuchanie pozwanej R. W. (1) e-protokół rozprawy z 19.03.2014 r. od 01:56:09 do 03:05:30)

Rozpoczynając pracę na stanowisku przedstawiciela handlowego w (...) sp. z o.o. pozwana R. W. (1) nie otrzymała do obsługi dotychczasowych klientów spółki, lecz miała za zadanie pozyskać nowych kontrahentów z rynków francuskiego i belgijskiego oraz stworzyć w ten sposób bazę własnych klientów. Poszukując nowych kontaktów handlowych pozwana korzystała z różnego rodzaju wyszukiwarek internetowych oraz wysyłała potencjalnym klientom oferty i zapytania handlowe. Pozwana wzięła również udział w trzytygodniowym wyjeździe służbowym po Francji, w trakcie którego promowała ofertę swojego pracodawcy.

Oprócz pozwanej, w dziale handlowym obsługującym kraje francuskojęzyczne, zatrudniona była jeszcze jedna pracownica. Po jej odejściu na zwolnienie lekarskie, pozwana przejęła do obsługi jej klientów. W tym celu, powódka przekopowała na prywatnego pendriva z komputera ww. pracownicy całą bazę jej dotychczasowych klientów i przegrała na swój służbowy laptop.

(dowód: przesłuchanie pozwanej R. W. (1) e-protokół rozprawy z 19.03.2014 r. od 01:56:09 do 03:05:30, przesłuchanie w charakterze strony powodowej J. N. e-protokół rozprawy z 19.03.2014 r. od 00:39:04 do 01:21:05)

W dniu 26 marca 2011 r. pozwana R. W. (1) rozwiązała stosunek pracy ze stroną powodową. Po złożeniu przez pozwaną wypowiedzenia umowy o pracę, prezes spółki (...)J. N. próbowała przekonać pozwaną do zmiany swojej decyzji, proponując atrakcyjniejsze niż dotychczas warunki współpracy. Pozwana jednak nie wyraziła woli kontynuowania zatrudnienia u strony powodowej. Zgodziła się jednak na rezygnację z urlopu wypoczynkowego i wykorzystanie okresu wypowiedzenia na pozamykanie rozpoczętych transakcji, poinformowanie klientów o zmianie osób obsługujących ich oferty, a także przygotowanie i wdrożenie osób, które miały przejąć jej obowiązki. W celu udostępnienia zatrudnionym na jej miejsce pracownikom danych dotyczących poszczególnych klientów spółki, R. W. (1) przegrała na swojego pendriva bazę klientów i przekazała ją ww. osobom.

(dowód: świadectwo pracy z 26.03.2011 r. k. 46-47, przesłuchanie w charakterze strony powodowej J. N. e-protokół rozprawy z 19.03.2014 r. od 00:39:04 do 01:21:05, przesłuchanie pozwanej R. W. (1) e-protokół rozprawy z 19.03.2014 r. od 01:56:09 do 03:05:30)

Po rozwiązaniu stosunku pracy ze spółką (...), pozwana R. W. (1) w dniu 28 marca 2011 r. została zatrudniona przez pozwanego A. U., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą PPHU (...) U. A..

Pozwany A. U. od 1996 r. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie produkcji stolarki okiennej. Od 2003 roku działalność ta obejmuje również sprzedaż oferowanych produktów na rynkach: niemieckim, czeskim, belgijskim, francuskim, szwajcarskim, austriackim. Sprzedaż okien na rynki europejskie rozwijała się w firmie pozwanego stopniowo, począwszy od 2004 roku, kiedy Polska przystąpiła do Unii Europejskiej. Do 2011 roku firma (...) posiadała kilkudziesięciu klientów z terenu Francji i Belgii, którzy systematycznie dokonywali u niej zakupu. Liczba ta stale wzrastała w kolejnych latach.

Zgodnie z polityką handlową obowiązującą w firmie (...), pozyskiwanie klientów zagranicznych odbywa się głównie za pośrednictwem Internetu. W tym celu pracownicy zatrudnieni w dziale handlowym wyszukują poprzez wyszukiwarki internetowe dane dotyczące potencjalnych kontrahentów oraz wysyłają do nich zapytania mailowe. W 2007 roku firma (...) wzięła udział w Targach Budowlanych w U., gdzie wystawiła część swojej oferty produktowej z PCV i aluminium. Podczas targów pozwany nawiązał kontakty z klientami z Holandii, Belgii, Niemiec i Islandii.

(dowód: wydruk ze strony internetowej Głównego Urzędu Statystycznego k. 59, wydruki ze stron internetowych (...) k. 60-61, wydruki danych z wyszukiwarek internetowych k. 98- 99, pismo z 28.02.2007 r. k. 144, zeznania świadka W. T. e-protokół rozprawy z 26.11.2013 r. od 00:01:09 do 00:15:10, zeznania świadka T. S. e-protokół rozprawy z 20.08.2013 r. od 00:34:51 do 00:53:40, zeznania świadka W. J. e-protokół rozprawy z 20.08.2013 r. od 00:24:54 do 00:34:51, przesłuchanie pozwanego A. U. e-protokół rozprawy z 01:21:05 do 01:56:40)

Od 2002 r. w firmie (...) istniał dział handlowy, w którym zatrudnieni byli pracownicy posiadający znajomość języków obcych, których zadaniem było nawiązywanie kontaktów z podmiotami zagranicznymi. Przed zatrudnieniem R. W. (1), w dziale handlowym firmy (...) pracowała m in. D. S., która znała język francuski i odpowiedzialna była za pozyskiwanie i obsługę klientów z terenu Belgii i Francji.

(dowód: świadectwo pracy M. M. (2) k. 130, kwestionariusz osobowy M. M. (2) k. 131-132, zakres obowiązków pracownika działu handlowego k. 1330134, świadectwo pracy T. C. k.135, kwestionariusz osobowym T. C. k. 136-137, zakres obowiązków kierownika działu handlowego k. 138, świadectwo pracy D. S. k. 140, kwestionariusz osobowy

k. 141-142, zakres obowiązków handlowca k. 143, przesłuchanie pozwanego A. U. e-protokół rozprawy z 01:21:05 do 01:56:40)

Do sporządzania wyceny okien oraz przygotowania dokumentacji technologicznej pozwany A. U. korzysta ze standardowego programu (...). Szata graficzna ofert pozwanego jest zbliżona pod względem ilości, rodzaju oraz sposobu rozmieszczenia danych do ofert spółki (...). W górnej części ofert widnieje logo producenta. System, z którego korzysta pozwany A. U. wymusza graficzną redakcję i ułożenie tekstu. Pozwana R. W. (1) częściowo zmodyfikowała materiały ofertowe firmy (...), kierowane do klientów francuskich poprzez przetłumaczenie komend, które dotychczas były w języku polskim, na język francuski oraz przeredagowała i uściśliła dane dotyczące oferowanego produktu.

(dowód: przykładowe oferty firmy (...) k. 207-211, 233-234, oferty (...) sp. z o.o. k. 236-250, oferty innych producentów k. 290, 291, oferty firmy (...) k. 292-294, przesłuchanie pozwanej R. W. (1) e-protokół rozprawy z 19.03.2014 r. od 01:56:09 do 03:05:30, przesłuchanie pozwanego A. U. e-protokół rozprawy z 01:21:05 do 01:56:40)

Po rozpoczęciu pracy w firmie (...) pozwana R. W. (1) została przeszkolona z produktów oferowanych przez nowego pracodawcę. Obejmując stanowisko przedstawiciela handlowego, pozwana miała przede wszystkim zajmować się pozyskiwaniem nowych klientów. Po odejściu D. S., pozwana przejęła do obsługi jej klientów. Nowych kontrahentów pozwana wyszukiwała głównie za pośrednictwem Internetu, poprzez wyszukiwarki podmiotów.

Spośród wymienionych powyżej klientów spółki (...) z terenów Francji i Belgii, firma pozwanego A. U. nawiązała współpracę z trzema podmiotami: (...), (...) oraz (...). Z tym ostatnim podmiotem pozwana sama nawiązała kontakt, na wyraźną prośbę klienta, który już wcześniej, tj. zanim R. W. (1) została zatrudniona u pozwanego, składał zamówienia w firmie (...).

(dowód: wydruki danych z wyszukiwarek internetowych k. 98- 99, przesłuchanie pozwanego A. U. e-protokół rozprawy z 01:21:05 do 01:56:40, przesłuchanie pozwanej R. W. (1) e-protokół rozprawy z 19.03.2014 r. od 01:56:09 do 03:05:30, oferty złożone przez PPHU (...) k.209-211, wydruki korespondencji e-mailowej wraz z tłumaczeniami k. 273-282)

W czerwcu 2011 r. z powodową spółką skontaktował się G. V., będący pośrednikiem powoda na rynku francuskim. W wysłanym do powoda e-mailu pośrednik przekazał informację, że pozwana R. W. (1) podjęła współpracę z firmą A. U. oraz proponuje dotychczasowym klientom zakup produktów oferowanych przez nowego pracodawcę. Zdarzały się również sytuacje, w których do spółki (...) zgłaszali się klienci powołujący się na atrakcyjniejsze oferty cenowe firmy (...).

(dowód: korespondencja mailowa wraz z tłumaczeniem 57-58, k. 298-301)

Zyski strony powodowej z zakresu handlu z kontrahentami z rynku belgijskiego i francuskiego w okresie od 01.04.2010 r. do 31.08.2010 r. wyniosły 1 098 932,11 zł i od tej pory sukcesywnie spadały. I tak w okresie od 01.09.2010 r. do 31.12.2010 r. spadły do kwoty 784 378,36 zł, w okresie od 01.01.2011 r. do 28.02.2011 r. wyniosły 213 230,67 zł, w okresie od 01.04.2011 r. do 31.08.2011 r. wyniosły 258 771,48, w okresie od 01.09.2011 r. do 31.12.2011 r. 464 565,21 zł a w okresie od 01.01.2012 r. do 28.02.2012 r. 128 754,30 zł. Spośród 17 kontrahentów strony powodowej zyski ze współpracy z 10 firmami spadały już od września 2010 r., współpraca z trzema firmami przyniosła zysk jedynie w O. od 01.04.2010 r. do 31.08.2010 r. Po sierpniu 2010 r. zanotowano wzrost zysku w wyniku zamówień dokonanych przez 7 firm, przy czym w następnych okresach czasu zyski te malały a przypadku dwóch firm ((...) i (...)) od 01.01.2011 r. w ogóle nie generowały zysków. Firma (...) nie dokonywała zamówień u strony powodowej w okresie od 01.04.2011 r. do 31.08.2011., następnie dokonała zamówienia w następnym okresie – 01.09.2011 – 31.12.2011 r. a w kolejnym znów nie składała żadnych zamówień. Podobne wahania dotyczyły spółek (...) ((...)), (...).

(dowód: zestawienia obrotów kontrahentów k.23-25, listy faktur sprzedaży k. 26-45)

Po otrzymaniu informacji o podjęciu przez R. W. (1) zatrudnienia w firmie prowadzącej konkurencyjną działalność, prezes zarządu spółki J. N. (1) zleciła informatykowi M. T. (1) sporządzenie opinii technicznej dotyczącej zawartości nośnika pamięci – pendriva marki K., z którego w trakcie trwania umowy o pracę korzystała pozwana. Na nośniku znajdowały się między innymi pliki zawierające dane dotyczące klientów spółki (...). Pliki te miały status usuniętych, lecz nie zostały skasowane.

(dowód: opinia techniczna nr (...) z 20.07.2011 r. k. 230, zeznania świadka M. T. (2) e-protokół rozprawy z 24.05.2013 r. od 00:06:23 do 00:19:08)

Celem ponownego nawiązania kontraktów handlowych z dawnymi klientami z rynku francuskiego i belgijskiego, którzy zaprzestali współpracy z (...), prezes zarządu spółki J. N. (1) organizowała wyjazdy służbowe do Francji, w trakcie których spotykała się z kontrahentami i ponownie przedstawiała im ofertę spółki. Jednocześnie spółka zmieniła dotychczasową politykę rabatową, oferując wyższe upusty dotychczasowym klientom. W celu zwiększenia przychodów z tytułu sprzedaży okien na rynki zagraniczne powodowa spółka poniosła dodatkowe koszty na działalność promocyjną oraz zakup gadżetów firmowych.

(dowód: zeznania świadka J. D. e-protokół rozprawy z 24.05.2013 r. od 00:19:09 do 00:22:40, e-protokół rozprawy z 20.08.2013 r. od 00:04:36 do 00:24:53, zeznania świadka S. B. e-protokół rozprawy z 07.01.2014 r. od 00:01:18 do 00:36:33, zeznania świadka K. D. e-protokół rozprawy z 19.03.2014 r. od 00:01:46 do 00:38:14, przesłuchanie w charakterze strony powodowej J. N. e-protokół rozprawy z 19.03.2014 r. od 00:39:04 do 01:21:05)

Pismem z 24 czerwca 2011 r. spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. wezwała pozwaną R. W. (1) do natychmiastowego zaniechania naruszania tajemnicy przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. oraz zwrócenia wszelkich bezprawnie pozyskanych informacji dotyczących danych klientów spółki. Strona powodowa zarzuciła pozwanej, że w trakcie trwania stosunku pracy, R. W. (1) w sposób podstępny dopuściła się przejęcia baz danych klientów (...) sp. z o.o., które następnie zostały przez nią wykorzystane w przedsiębiorstwie prowadzącym działalność konkurencyjną. W piśmie tym powodowa spółka wskazała, iż opisane działania pozwanej wyczerpywały znamiona czynu nieuczciwej konkurencji określonego w ustawie z dnia 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Pismem z 27 czerwca 2011 r. strona powodowa poinformowała pozwanego A. U. o dokonaniu przez pozwaną R. W. (1) bezprawnego przejęcia danych klientów spółki oraz ich wykorzystaniu w działalności prowadzonej przez pozwanego ad 2. Jednocześnie spółka wezwała pozwanego A. U. do natychmiastowego zaniechania wykorzystywania ww. informacji, stanowiących tajemnicę (...) sp. z o.o., pod rygorem wystąpienia na drogę sądową w celu ochrony swoich praw.

(dowód: pismo strony powodowej z dnia 24.06.2011 r. k. 19, pismo strony powodowej z 27.06.2011 r. k. 20, potwierdzenia nadania pism k. 21-22)

W pismach z 07 lipca 2011 r. pozwani A. U. i R. W. (1) odmówili uczynienia zadość żądaniom powoda dotyczącym zaniechania naruszania tajemnicy jego przedsiębiorstwa. Pozwani podkreślali, iż twierdzenia spółki (...) dotyczące rzekomego bezprawnego pozyskania i wykorzystania przez pozwaną bazy danych klientów spółki są bezpodstawne, a ponadto dane te są ogólnodostępne i mogą być uzyskane za pośrednictwem Internetu.

(dowód: pismo pozwanej R. W. (1) z 07.07.2011 r. k. 148, pismo pozwanego A. U. z dnia 07.07.2011 r. k. 149)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie strona powodowa domagała się nakazania pozwanym R. W. (1) i A. U. zaniechania czynów nieuczciwej konkurencji polegających na zawieraniu umów sprzedaży, dostawy, umów o dzieło lub jakichkolwiek innych umów cywilnych, których przedmiotem jest zbycie, wykonanie, montaż stolarki okiennej i drzwiowej z PCV i

aluminium wraz z roletami z PCV i aluminium, z parapetami i wszystkimi elementami dodatkowymi z siedemnastoma podmiotami szczegółowo opisanymi w pozwie. Ponadto powodowa spółka wniosła o zasądzenie od pozwanych solidarnie jej na rzecz kwoty 34.844,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od 14. dnia od daty doręczenia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania.

Swoje żądania strona powodowa wywodziła z przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jednolity Dz.U. z 2003 r., poz.153, nr 1503).

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta. Czynami nieuczciwej konkurencji są w szczególności: wprowadzające w błąd oznaczenie przedsiębiorstwa, fałszywe lub oszukańcze oznaczenie pochodzenia geograficznego towarów albo usług, wprowadzające w błąd oznaczenie towarów lub usług, naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa, nakłanianie do rozwiązania lub niewykonania umowy, naśladownictwo produktów, pomawianie lub nieuczciwe zachwalanie, utrudnianie dostępu do rynku, przekupstwo osoby pełniące funkcję publiczną, a także nieuczciwa lub zakazana reklama, organizowanie systemu sprzedaży lawinowej oraz prowadzenie lub organizowanie działalności w systemie konsorcyjnym (ust. 2).

Stosownie do art 11 ust. 1 powołanej ustawy, czynem nieuczciwej konkurencji jest przekazanie, ujawnienie lub wykorzystanie cudzych informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa albo ich nabycie od osoby nieuprawnionej, jeżeli zagraża lub narusza interes przedsiębiorcy. Przytoczona regulacja ma również zastosowanie do osoby, która świadczyła pracę na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego – przez okres trzech lat od jego ustania, chyba że umowa stanowi inaczej albo ustał stan tajemnicy (ust. 2). Przez tajemnicę przedsiębiorstwa rozumie się nieujawnione do wiadomości publicznej informacje techniczne, technologiczne, organizacyjne przedsiębiorstwa lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą, co do których przedsiębiorca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich poufności (ust. 4).

Pojęcie czynu nieuczciwej konkurencji, którym posługuje się ustawodawca w ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji zawiera w sobie trzy elementy: aktywność w związku z działalnością gospodarczą (co wynika z art. 1 ustawy), sprzeczność z prawem lub dobrymi obyczajami oraz zagrożenie naruszenia interesu innego przedsiębiorcy lub klienta. Powszechnie przyjmuje się, że jeżeli czyn sprawcy wyczerpuje znamiona któregoś z czynów nieuczciwej konkurencji stypizowanych w art. 5 – 17e to wykluczone jest sięgnięcie do klauzuli generalnej o której mowa w art. 3.

W niniejszej sprawie strona powodowa zarzucała pozwanym naruszenie przepisu art. 11 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Kwestionowane działania pozwanych polegać miały na bezprawnym skopiowaniu i udostępnieniu przez pozwaną R. W. (1) nowemu pracodawcy danych objętych tajemnicą przedsiębiorstwa strony powodowej, a następnie na wykorzystaniu tych danych przez pozwanego A. U..

Na gruncie rozpoznawanej sprawy bezspornym było, że w okresie od 07 stycznia 2010 roku do 26 marca 2011 r. pozwana R. W. (1) była zatrudniona w (...) sp. z o.o. na stanowisku przedstawiciela handlowego – specjalisty do spraw transportu. W ramach łączącej strony umowy o pracę, pozwana zajmowała się nawiązywaniem kontaktów handlowych, pozyskiwaniem klientów oraz przygotowaniem ofert handlowych. W toku procesu pozwana nie kwestionowała faktu, iż w trakcie zatrudnienia u strony powodowej miała styczność z bazą klientów spółki, w tym w szczególności znane jej były dane podmiotów objętych niniejszym postępowaniem. Poza sporem pozostawała również okoliczność, że po rozwiązaniu stosunku pracy z powodową spółką, R. W. (1) podjęła zatrudnienie u pozwanego A. U., prowadzącego konkurencyjną działalność gospodarczą. Między stronami sporna pozostawała natomiast kwestia ewentualnego udostępnienia i wykorzystania przez pozwanych bazy klientów strony powodowej, jak również sama ocena charakteru prawnego danych, których ochrony domagała się powodowa spółka.

Przystępując do oceny zgłoszonych w pozwie roszczeń na wstępie należy podkreślić, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, by pozwaną R. W. (1) łączyła ze stroną powodową jakakolwiek umowa o zakazie konkurencji uregulowana w art. 101¹-101² Kodeksu pracy. Z treści powołanych przepisów wynika,

że pracodawca może zawrzeć z pracownikiem umowę, której przedmiotem będzie zakaz podejmowania działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy, jak również świadczenie pracy w ramach stosunku pracy lub na innej podstawie na rzecz podmiotu prowadzącego taką działalność. Ustanowienie wspomnianego zakazu po ustaniu stosunku pracy 101² k.p. wymaga dodatkowo ustalenia okresu obowiązywania takiego zakazu, jak również wysokości odszkodowania należnego pracownikowi od pracodawcy, które nie może być niższe od 25% wynagrodzenia otrzymywanego przez pracownika przed rozwiązaniem stosunku pracy.

Jak wynika z treści przedłożonych przez stronę powodową dokumentów, pozwana R. W. (1), podejmując zatrudnienie w spółce (...), podpisała szereg oświadczeń, dotyczących zachowania w tajemnicy danych objętych tajemnicą przedsiębiorstwa powoda oraz potwierdzających fakt zaznajomienia się z treścią regulacji prawnych odnoszących się do zakazu konkurencji, w tym w szczególności przepisów ustawy z dnia 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. W osobnym oświadczeniu pozwana zobowiązała się nadto do niepodejmowania, po rozwiązaniu zatrudnienia w powodowej spółce, działalności konkurencyjnej, wskazując zarazem, iż znany jest jej obowiązek zachowania w tajemnicy informacji technicznych, technologicznych, handlowych i organizacyjnych otrzymanych lub uzyskanych od pracodawcy w związku z wykonywaniem pracy. Dodatkowo, w dniu 07 kwietnia 2010 r. pozwana R. W. (1) podpisała również dokument zatytułowany „umowa o zakazie konkurencji”, w którym zobowiązała się w okresie zatrudnienia w spółce (...) do nie prowadzenia działalności konkurencyjnej w stosunku do działalności prowadzonej przez pracodawcę.

Z uwagi na to, iż wskazane wyżej dokumenty stanowiły wyłącznie jednostronne oświadczenia pozwanej R. W. (1), nie sposób wywodzić z ich treści wniosku o zawarcie przez strony umowy o zakazie konkurencji, wywołującej skutki prawne, o jakich mowa w cytowanym art. 101² k.p. Przewidziana w tym przepisie umowa regulująca zakaz podejmowania działalności konkurencyjnej po ustaniu zatrudnienia wymaga dla swej ważności złożenia zgodnych oświadczeń woli pracodawcy i pracownika, jak również ustalenia należnego pracownikowi odszkodowania, których to elementów we wspomnianych oświadczeniach zabrakło. W orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym samo porozumienie, w którym strony powtarzają zakaz rozpowszechniania tajemnicy przedsiębiorstwa określony w art. 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, bez ustalenia dla pracownika odszkodowania z tego tytułu, nie jest umową o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy w rozumieniu art. 101² k.p.

Wobec braku zawarcia przez strony ważnej umowy o zakazie konkurencji, skutki ewentualnego naruszenia przez pozwaną takiego zakazu oraz ujawnienia danych objętych tajemnicą przedsiębiorstwa pracodawcy, można było zatem jedynie rozpatrywać na gruncie przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Czyn nieuczciwej konkurencji stypizowany w art. 11 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji może polegać na przekazaniu, ujawnieniu lub wykorzystaniu cudzych informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa albo ich nabycie od osoby nieuprawnionej, jeżeli zagraża lub narusza interes przedsiębiorcy. W uregulowaniu tym koresponduje ust. 4 wspomnianego przepisu, który stanowi, że przez tajemnicę przedsiębiorstwa rozumie się nieujawnione do wiadomości publicznej informacje techniczne, technologiczne, organizacyjne przedsiębiorstwa lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą, co do których przedsiębiorca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich poufności. Innymi słowy, jeżeli przedsiębiorca/pracodawca nie podjął działań w kierunku odpowiedniego zabezpieczenia poufności danej informacji informacja taka nie jest poufna, a tym samym nie stanowi tajemnicy przedsiębiorstwa. Nadto z poufnością informacji (co stanowi jedną z przesłanek uznania danej informacji za tajemnicę przedsiębiorstwa) mamy do czynienia wówczas gdy informacja ta nie jest ujawniona do wiadomości publicznej, a więc nie należy do domeny publicznej. Podkreślić przy tym należy, że „ujawnienie informacji do wiadomości publicznej” interpretowane jest szeroko. Z ujawnieniem informacji mamy do czynienia nie tylko wtedy, gdy informacja jest znana przez niemal każdego obywatela, ale także wtedy, gdy nie jest znana, ale jest dla każdego łatwo dostępna (np. gdy została opublikowana na stronach internetowych lub w prasie). Jak podkreślił Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z 09 lutego 2012 r. (sygn. akt I ACa 968/11, LEX nr 1133351), przepis art. 11 ust. 1 i 4 ustawy o

zwalczeniu nieuczciwej konkurencji wyklucza objęcie tajemnicą informacji, które osoba zainteresowana może uzyskać w zwykłej i dozwolonej formie.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy Sąd stanął na stanowisku, że dane kontrahentów spółki, których ujawnienie, a następnie wykorzystanie strona powodowa zarzucała pozwanym, stanowiły informację posiadającą wartość gospodarczą, nie stanowiły natomiast tajemnicy przedsiębiorstwa w rozumieniu przywołanej wyżej regulacji a to uwagi na brak cechy poufności. O poufności informacji nie przesądza bowiem dokonana w tym zakresie ocena i stanowisko pracodawcy ale jej cecha nadana mocą ustawy. Dane w zakresie kontrahentów strony powodowej są ogólnodostępne w internecie, co wykazało postępowanie dowodowe a zatem możliwe jest uzyskanie ich przez każdego przeciętnego użytkownika sieci. Powyższą okoliczność potwierdzają przedłożone przez pozwanego wydruki ze stron internetowych, z których jednoznacznie wynika, iż za pomocą wyszukiwarek podmiotów gospodarczych prowadzących działalność o określonym profilu, możliwe jest dotarcie do danych kontaktowych firm i osób wyszczególnionych w pozwie. Dane te, co należy podkreślić, zamieszczane są dobrowolnie przez wskazane podmioty, które poprzez ogłaszanie się w różnego rodzaju książkach adresowych i bazach firm, reklamują swoją działalność, dążąc do poszerzenia kontaktów handlowych i pozyskania nowych kontrahentów. Możliwość (nawet przy pewnym stopniu skomplikowania) dotarcia do danych opublikowanych na ogólnodostępnych stronach internetowych, zdaniem Sądu, wyklucza możliwość przyjęcia, by informacje te miały charakter poufny, a tym samym stanowiły tajemnicę przedsiębiorstwa strony powodowej. W ocenie Sądu, w niniejszym procesie powodowa spółka w żaden sposób nie wykazała, by informacje dotyczące jej kontrahentów były w jakiś szczególny sposób zakodowane, a ich pozyskanie przez osoby trzecie było niemożliwe. Pozwani tymczasem, przedkładając wspomniane wydruki ze stron internetowych, potwierdzili okoliczność, iż za pośrednictwem wskazanych z nazwy wyszukiwarek internetowych i podanych adresów www. istnieje możliwość skontaktowania się z podmiotami, z którymi strona powodowa nawiązała współpracę handlową. Strona powodowa i pozwany A. U., w ramach prowadzonej konkurencyjnej działalności gospodarczej, przyjęli całkowicie odmienną politykę handlową, dotyczącą sposobu pozyskiwania klientów zagranicznych. Strona powodowa, co wynikało z zeznań świadków K. D., J. D. i S. B., a także z przesłuchania prezesa zarządu spółki J. N., w swojej działalności marketingowej stawiała przede wszystkim na osobisty kontakt z potencjalnymi klientami, który przybierał formę wyjazdów zagranicznych, w trakcie których spółka prezentowała swoją ofertę, jak również uczestnictwie w targach międzynarodowych. Niewątpliwie przyjęte w spółce metody pozyskiwania klientów były kosztochłonne i wymagały dużego zaangażowania osobistego ze strony pracowników spółki. Próba dotarcia do klienta zagranicznego poprzez osobisty kontakt oraz autoprezentację była formą budowania autorytetu i zaufania firmy, co - jak wynika z akt sprawy - przyczyniło się do pozyskania przez powoda znacznej liczby kontrahentów z rynków francuskiego i belgijskiego, w tym m in. podmiotów wymienionych w pozwie.

Nie kwestionując w żadnej mierze celowości przyjętej przez stronę powodową strategii marketingowej, wskazać jednakowoż należy, iż potencjalnie, do tych samych klientów można było dotrzeć w sposób, w jaki czyniła to firma pozwanego A. U., to jest za pośrednictwem kontaktów e-mailowych z podmiotami wyszukаныmi przez wyszukiwarki internetowe. Taka właśnie taktyka pozyskiwania klientów stosowana była w dziale handlowym firmy (...), gdzie pracownicy władający językami obcymi, poprzez wyszukiwanie podmiotów z danej branży, kontaktowali się z nimi e-mailowo lub faksem, wysyłając ofertę firmy oraz zapraszając ich do współpracy. Okoliczności te potwierdzili w swoich zeznaniach świadkowie W. J., T. S. oraz W. T., którzy podkreślali na rozprawie, iż tworzenie bazy klientów odbywa się w firmie (...) wyłącznie za pomocą metod teleinformatycznych, gdyż te są najbardziej skuteczne i nie generują tak wysokości kosztów, jak wyjazdy zagraniczne, czy udział w targach. Okoliczności te stoją w sprzeczności ze stanowiskiem strony powodowej, jakoby zdobywanie klientów w branży okiennej tą drogą było nieefektywne, czy wręcz niemożliwe. Po pierwsze, jak wynika z treści zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pozwany w ten właśnie sposób pozyskuje kontrahentów na rynkach zachodnich i biorąc pod uwagę wieloletnie funkcjonowanie, rozwój zagranicznego działu handlowego a także rosnące z roku na rok osiągane z tego tytułu zyski należy uznać, że jest to sposób skuteczny. Po drugie sama pozwana zeznała, że w ten sam sposób pracowała u strony powodowej.

W ocenie Sądu, przeprowadzone w sprawie dowody nie pozwoliły nadto na ustalenie, by, jak twierdziła strona pozwana, do wzmożonego rozwoju współpracy pozwanego z podmiotami zagranicznymi miało dojść po zatrudnieniu

w firmie (...) pozwanej. Przesłuchani w sprawie świadkowie, w tym przede wszystkim T. S., W. T., jak również sam pozwany A. U. wyjaśniali bowiem, iż firma (...) od wielu lat prowadzi sprzedaż oferowanych przez nią produktów na rynkach zachodnich, w tym rynku belgijskim i francuskim; współpraca z podmiotami zagranicznymi rozwinęła się w 2004 r., kiedy to Polska przystąpiła do Unii Europejskiej i nastąpiło otwarcie granic. Przedłożone przez pozwanego świadectwa pracy pracowników zatrudnionych w dziale handlowym jednoznacznie wskazują na to, iż dział ten istniał na długo przed zatrudnieniem pozwanej i pracowały w nim osoby odpowiedzialne za kontakty z Francją i Belgią. Świadek T. S. zwracał uwagę w swoich zeznaniach na fakt, iż przed 2011 rokiem, a więc przed datą zatrudnienia R. W. (1), firma pozwanego obsługiwała kilkadziesiąt firm z rynku francusko-belgijskiego, co zdaniem Sądu podważa wiarygodność stawianej przez powoda tezy, iż to dopiero z chwilą przyjęcia do firmy (...) pozwanej i rzekomego wykorzystania pozyskanych przez nią danych, doszło do nawiązania kontaktów przez tę firmę z podmiotami zagranicznymi, których dotychczas obsługiwała spółka (...). Zasadności formułowanych w pozwie zarzutów zdaniem Sądu przeczy również okoliczność, iż, jak ustalono w toku niniejszego procesu, spośród siedemnastu wymienionych w pozwie podmiotów, pozwany A. U. nawiązał współpracę zaledwie z trzema firmami, co niewątpliwie wyklucza możliwość przyjęcia, iż wskutek rzekomego przejęcia bazy kontrahentów spółki, doszło do nadmiernego wzrostu przychodów z tytułu prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej. Odnotowany przez pozwanego wzrost obrotów z rynkiem francuskim i belgijskim jest, jak wyjaśniał na rozprawie świadek W. T., następował w ostatnich latach systematycznie i nie sposób przypisać mu cech nagłego, nieoczekiwanego skoku. Firma (...) stopniowo rozwija swoją działalność na różne kraje europejskie, w tym również Francję i rozwój ten datuje się od kilku lat, nie zaś od momentu zatrudnienia pozwanej. W ocenie Sądu, w świetle przytoczonych wyżej zeznań świadków oraz przesłuchania pozwanych, a zarazem wobec braku jakichkolwiek dowodów potwierdzających fakt współpracy przez pozwanego z innymi niż wskazane przez niego owe trzy podmioty z listy podanej w pozwie, brak jest podstaw do przyjęcia, by ewentualne wykorzystanie bazy kontrahentów spółki, miało doprowadzić do pozbawienia powoda jego dotychczasowych klientów i wzbogacenia się przez pozwanego kosztem powodowej spółki. Należy wskazać, że strona powodowa przedłożyła do pozwu wiadomość pochodzącą od francuskiego pośrednika, w której wyraża on swoje oburzenie nazywając postępowanie pozwanej kradzieżą listy klientów. Z drugiej strony pozwani złożyli do akt oświadczenie jednego z klientów – (...), który wskazał, że nie podpisał żadnej umowy na wyłączność ze stroną powodową i że ma wolny wybór, prowadząc swój handel z oparciem o zasady etyki i szacunku do swoich dostawców i klientów a wybór jakiegokolwiek osoby dokonuje wyłącznie mając na celu korzyści firmy i jej rozwój.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie uprawnia nadto do wniosku, by w ramach zatrudnienia w firmie (...), pozwana miała powielać sposób formułowania oferty oraz sporządzania wyceny, jaki stosowany był w powodowej spółce. Jak wynika bowiem z zeznań świadków W. J., T. S., a także z przesłuchania pozwanych, w firmie (...) do sporządzania wycen używany był program WH O., którego treść zawierała standardowe elementy, które mieszczą się w ofertach podmiotów zajmujących się sprzedażą stolarki okiennej. Fakt, iż pewne słownictwo oraz sposób sformułowania i redakcji określonych fragmentów oferty zbliżony był do tego, jaki stosowała strona podmiotowa, nie może świadczyć o wykorzystaniu przez pozwanych danych objętych tajemnicą przedsiębiorstwa strony powodowej. Nie ma także podstaw do stwierdzenia, by kwestionowana treść oferty miała wprowadzać w błąd potencjalnych kontrahentów, albowiem w wycenach stosowanych przez pozwanego widoczne było logo firmy, co wyraźnie indywidualizowało i odróżniało jego ofertę od oferty spółki (...). Jednocześnie wskazać trzeba, iż nawet przyjmując, że po podjęciu zatrudnienia w firmie (...) pozwana „przeniosła” pewien styl formułowania ofert zaczerpnięty w trakcie pracy w powodowej spółce, nie sposób ocenić takich działań jako naruszające dobre obyczaje i stanowiące czyn nieuczciwej konkurencji. Podkreślenia bowiem wymaga okoliczność, że wykorzystywanie własnych pomysłów czy przynajmniej, a także doświadczeń zawodowych czy kontaktów towarzyskich w celu pozyskania klienteli nie przesądza o łamaniu klauzul generalnych, których powinien przestrzegać uczciwy kupiec, wykorzystanie informacji co do których pracodawca nie podjął niezbędnych działań w celu zachowania ich poufności należy traktować jako wykorzystanie wiedzy powszechnej, co do której przedsiębiorca nie ma żadnych ustawowych uprawnień. Samo wyłącznie przeświadczenie przedsiębiorcy, że pozwany dopuścił się czynów nieuczciwej konkurencji skoro przejął klientów powoda, nie jest wystarczające, a zwłaszcza nie wypełnia normy art. 3 w zw. z art. 11 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 22 kwietnia 2008 roku, sygn. akt I ACa 1467/07, LEX numer 516511). Osobiste doświadczenie i wiedza pracownika zdobyte w toku wieloletniego zatrudnienia

stanowią element dobra osobistego każdej jednostki i jako takie zasługują na ochronę prawną, a zatem mogą być przez dany podmiot wykorzystywane dla własnych korzyści tym bardziej gdy pracodawca nie zadbał o ochronę swoich tajemnic poprzez podjęcie niezbędnych działań w celu zachowania poufności określonych informacji.

Nie kwestionując zatem samego faktu, iż to właśnie w czasie zatrudnienia u powoda pozwana zaznajomiła się z produktami stolarki okiennej, nauczyła się formułowania wycen i zdobyła umiejętności w handlu tymi produktami nie rodziło po jej stronie zakazu wykorzystania tych w pracy kolejnego pracodawcy, skoro pozyskane informacje nie były tajemnicą przedsiębiorstwa powoda, zaś sposób ich wykorzystania przez pozwaną nie naruszał dobrych obyczajów.

Reasumując, wobec uznania przez Sąd, iż dane dotyczące wymienionych w pozwie kontrahentów spółki nie stanowiły tajemnicy jej przedsiębiorstwa i jako ogólnodostępne w sieci internetowej mogły być pozyskane i wykorzystane również przez pozwanego A. U., wykluczonym było zakwalifikowanie opisanego w pozwie działania pozwanych jako czynu stypizowanego w art. 11 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

W ocenie Sądu, w realiach rozpoznawanej sprawy nie zostały również spełnione przesłanki opisane w treści art. 3 powołanej ustawy, a więc pozwalające na przyjęcie, iż kwestionowane w pozwie działania pozwanych nosiły znamiona czynów naruszających dobre obyczaje (kupieckie), czy też zagrażających lub naruszających interesy powoda. Nie udowodniono, by pozwana R. W. (1) rozpowszechniała wśród klientów spółki (...) nieprawdziwe informacje dotyczące zaniechania przez nią działalności gospodarczej czy też inne wpływające na osłabienie wizerunku poprzedniego pracodawcy. Przedstawione na powyższą okoliczność wydruki wiadomości e-mail wysłanej do strony powodowej przez pośrednika w sprzedaży stolarki okiennej we Francji, G. V., zdaniem Sądu, nie zawiera w sobie danych potwierdzających zarzuty sformułowane w pozwie odnośnie. Z wiadomości tej wynika jedynie, że ów pośrednik negatywnie ocenia zachowanie pozwanej polegające na proponowaniu atrakcyjniejszych ofert cenowych firmy (...). Treść omawianej wiadomości nie nawiązuje do tego, by pozwana miała szkalować dobre imię powodowej spółki, czy też w jakikolwiek sposób wprowadzać w błąd jej dotychczasowych kontrahentów. Także przesłuchanie w charakterze strony J. N. (1) oraz świadka K. D. nie dało podstaw do poczynienia takich ustaleń. Z zeznań tych jedynie ogólnikowo wynika, że do firmy docierały wiadomości, że pozwana przekazuje nieprawdziwe informacje na temat strony powodowej i że okoliczność ta doprowadziła do rezygnacji z usług (...) – u na rzecz pozwanego. Jak już wskazano, jedynie z trzema firmami wymienionymi w pozwie pozwany nawiązał kontakt. W żaden sposób nie udowodniono, ażeby nastąpiło na skutek nieprawdziwych informacji przekazywanych przez pozwaną. W tym zakresie zatem nie sposób przypisać pozwanej działań sprzecznych z dobrymi obyczajami, co zdaje się zarzucać jej strona powodowa. Warto zaznaczyć w tym miejscu, że samo podejmowanie przez pozwaną działań marketingowych, w tym zachęty do współpracy z danym podmiotem nie wyczerpują znamion nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 i 12 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, jeśli są zgodne z dobrym obyczajem i z prawem, a także z zasadami uczciwej konkurencji i swobody działalności gospodarczej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 22 kwietnia 2008 r., I ACa 1467/07, LEX nr 516511). Uznając zatem, w świetle przeprowadzonych w sprawie dowodów, iż pozwana jako pracownik firmy (...) nie podejmowała działań sprzecznych z dobrymi obyczajami, mających na celu nieuczciwe wyeliminowanie konkurencji, Sąd uznał za nieuzasadnione formułowane w tym zakresie zarzuty strony powodowej.

W tym miejscu należy odnieść się jeszcze do jednego z podnoszonych przez stronę powodową zarzutów mianowicie twierdzenia, że pozwany do czasu zatrudnienia pozwanej nie prowadził handlu z partnerami zagranicznymi w szczególności z rynku belgijskiego i francuskiego oraz, że wraz z odejściem pozwanej strona powodowa odnotowała znaczny spadek zysków z tego rynku. W celu wykazania, w jakim stopniu natomiast wzrosły dochody pozwanego wniosła o zażądanie od właściwego urzędu skarbowego przedstawienia deklaracji VAT – UE za okres od stycznia 2010 do lipca 2012 r. W pierwszej kolejności należy wskazać, że przedstawione przez stronę powodową faktury nie potwierdzają zasadności tezy, jakoby zanotowany przez stronę powodową spadek zysku był związany z bezprawnym działaniem pozwanej. Wnikliwa analiza ich treści w układzie chronologicznym pozwoliła Sądowi ustalić, że zyski strony powodowej z zakresu handlu z kontrahentami z rynku belgijskiego i francuskiego w okresie od 01.04.2010 r. do 31.08.2010 r. wyniosły 1 098 932,11 zł i od tej pory sukcesywnie spadały. I tak w okresie od 01.09.2010 r. do 31.12.2010 r. spadły do kwoty 784 378,36 zł, w okresie od 01.01.2011 r. do 28.02.2011 r. wyniosły 213 230,67 zł,

w okresie od 01.04.2011 r. do 31.08.2011 r. wyniosły 258 771,48, w okresie od 01.09.2011 r. do 31.12.2011 r. 464 565,21 zł a w okresie od 01.01.2012 r. do 28.02.2012 r. 128 754,30 zł. Spośród 17 kontrahentów strony powodowej zyski ze współpracy z 10 firmami spadały już od września 2010 r., współpraca z trzema firmami przyniosła zysk jedynie w okresie od 01.04.2010 r. do 31.08.2010 r. Po sierpniu 2010 r. zanotowano wzrost zysku w wyniku zamówień dokonanych przez 7 firm, przy czym w następnych okresach czasu zyski te malały a przypadku dwóch firm ((...) i (...)) od 01.01.2011 r. w ogóle nie generowały zysków. Firma (...) nie dokonywała zamówień u strony powodowej w okresie od 01.04.2011 r. do 31.08.2011., następnie dokonała zamówienia w następnym okresie – 01.09.2011 – 31.12.2011 r. a w kolejnym znów nie składała żadnych zamówień. Podobne wahania dotyczyły spółek (...) (...), (...). Tak więc jeszcze w okresie, gdy pozwana zatrudniona była u strony powodowej zyski w omawianym zakresie zaczęły maleć. Niektóre firmy po czasowej nieobecności, dokonywały ponownych zamówień po upływie kilku miesięcy. W tych okolicznościach nie sposób przyjąć, że spadkowa tendencja w zakresie dochodów uzyskiwanych z rynków francuskich i belgijskich była bezpośrednio następstwem bezprawnego działania pozwanej. Oddaleniu zatem podlegał wniosek o przedłożenie deklaracji pozwanego VAT – UE tym bardziej, że zarówno pozwany jak i słuchany w charakterze świadka W. T., doradca podatkowy pozwanego zeznali, że zyski pozwanego w spornym obszarze rosną, także od czasu zatrudnienia pozwanej.

Reasumując całokształt poczynionych rozważań Sąd stanął na stanowisku, iż na gruncie przedmiotowej sprawy strona powodowa nie wykazała by podejmowane przez pozwanych działania wyczerpywały znamiona czynów nieuczciwej konkurencji i nie zaktualizowały się przesłanki umożliwiające przypisanie pozwanym odpowiedzialności z tytułu czynów nieuczciwej konkurencji.

Niezależnie od dokonanej oceny prawnej działań pozwanych, godzi się również podkreślić, iż sam sposób sformułowania żądania pozwu w zakresie zaniechania naruszeń w ocenie Sądu był zbyt daleko idący. Uwzględnienie go w takim kształcie prowadziłoby w rzeczywistości do ograniczenia swobody podmiotów gospodarczych, z którym strona powodowa nie miała zawartej umowy na wyłączność w zakresie doboru kontrahentów. W ocenie Sądu to właśnie reguły runku, konkurencyjność i różnorodność usług i podmiotów je świadczących wpływają na jakość i stabilność oraz poziom życia gospodarczego, wzmagają innowacyjność i kreatywność oraz znacząco wpływają na poziom cen towarów i usług, a tym samym ich dostępność a przede wszystkim stanowiąc powinny o wyborze kontrahentów. Uwzględnieni powództwa prowadziłoby w gruncie rzeczy do wyeliminowania z runku : okiennego” znaczącego konkurenta strony powodowej. Każdy podmiot gospodarczy ma prawo do swojej klienteli, jednak nie każde działanie konkurencji w sferze oddziaływania na ową klientelę będzie ocenione jako bezprawne, pomimo, iż z reguły prowadzi do strat w dochodach danego przedsiębiorcy. Wykorzystywanie prawa podmiotowego przedsiębiorcy jest tylko wtedy sprzeczne z dobrym obyczajem, gdy przybiera postać nadużycia prawa. Fakt nadużycia prawa wymaga jednak pewnego i stanowczego dowodu, czemu strona powodowa w niniejszej sprawie nie sprostała. Na płaszczyźnie działań konkurencyjnych przedsiębiorców o nadużyciu prawa można bowiem mówić wyłącznie wtedy, gdy będzie ono wykonywane przez wprowadzenie w błąd klientów w celu wykorzystania cudzej renomy lub jej dyskredytacji, przez stosowanie sprzecznych z prawem środków nacisku lub zachęt, bądź pasożytnicze odwołanie się do cudzego towaru lub znaku.

Uznając, iż przeprowadzone w sprawie dowodowy nie dawały podstaw do przypisania pozwanym opisanych wyżej działań, niniejszej powództwo w całości podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w punkcie I. sentencji wyroku.

Dokonana przez Sąd ocena prawna zarzucanych pozwanym czynów, w tym w szczególności przesądzenie, iż sama baza klientów powodowej spółki nie stanowiła tajemnicy jej przedsiębiorstwa, zadecydowały o oddaleniu przez Sąd zawnioskowanych przez stronę powodową dowodów z dokumentów księgowych oraz opinii biegłego, na okoliczność uzyskanych przez pozwanego A. U. przychodów z tytułu nawiązania współpracy z podmiotami działającymi na rynku francuskim i belgijskim. W świetle poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, przeprowadzenie takich dowodów byłoby zdaniem Sądu niecelowe i wpływało na nieuzasadnione wydłużenie przedmiotowego postępowania.

Rozstrzygnięcie o kosztach, zawarte w punkcie II. sentencji wyroku, oparto na treści art. 98 § 1 k.p.c., który ustanawia zasadę, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne

do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Na zasądzone od powoda na rzecz każdego z pozwanych koszty w wysokości 3257 zł składały się koszty zastępstwa procesowego wynikające z §6 pkt 5 oraz §10 ust. 1 pkt 18 w zw. z par. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 490) powiększone o kwotę 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji wyroku.